

efterhaanden svæver ud over mange Emner. Jeg kan ikke nægte, at jeg ved at høre denne Forhandling her i Tinget, i Finansudvalget og andre Steder om vort Trafikvæsen, har faaet Indtrykket af, at dette Væsen ikke alene maa gennemgaa en Krise, som vort Erhvervsliv gennemgaa den her i Landet, men ogsaa har en særlig Krise at gennemgaa. Og jeg kan ikke lade være med at undre mig over, at netop denne ganske særlige Krise, som vore Trafikforhold har, ikke har faaet en nok saa fremskuddt Plads i Forhandlingerne, baade her og andetsteds, hvor man drøftede dette Anliggende, som Tilfældet er. Og den særlige Krise, jeg tænker paa, som vort Trafikvæsen her i Danmark er ved at gennemgaa for Tiden, er dette, at en meget stor Del af vor Trafik, ogsaa af vor Stortrafik, er ved at frigøre sig for Skinnevejene. Og hvis man vil lukke Øjnene for det og lade det passere uden at skænke det ganske særlig Opmærksomhed, vil man faa vanskeligt ved at drive Jernbanevæsenet her i Landet i de kommende Aar. Det kan man være fuldt forvisset om.

Naar man stiller Jernbanevæsenet op overfor Automobiltrafikken, taler man undertiden særlig om Jernbaner og Ruteautomobiler, som om det var de to Parter, der konkurrerede med hinanden. Det er det jo slet ikke. De to Parter har ikke saa vanskeligt ved, naar det bliver drevet fornuftigt, at støtte hinanden. Den nuværende højtærede Trafikminister har anlagt forskellige Automobilruter i Sydfyn, som ganske udmærket støtter de sydfynske Jernbaner og sikkert er en god Forretning for begge Parter. Men de private Lastautomobiler betyder meget mere, og hvad der især betyder meget i Tiden og vil betyde overmaade meget for en vis Side af Jernbanetrafikken, er Personautomobilerne, navnlig Personautomobiler i privat Eje; det er noget, der breder sig mere og mere i hvert eneste Sogn Landet over, at hver Mand faar sit eget Automobil. Og han er meget villig til at tage andre med i disse Køretøjer, og i hvert Tilfælde er der i enhver Kommune en overmaade let Adgang til Personautomobiler, og med den Fart, der er paa Tingene i vore Dage, vil de fleste mindre og mindre betænke sig paa at tage Automobiler i Stedet for at rulle med Jernbanen, som tager meget mere Tid.

Dette Forhold mellem Automobiltrafikken og Jernbanevæsenet og den Krise, som er opstaaet, og som udvikler sig videre og videre her i Landet heraf, lader sig aldeles

ikke rette ved en Takstpolitik — saa maa man for øvrigt kalde denne en politisk Takstpolitik eller en Takstpolitik efter forretningsmæssige Principper, for ingen af Delene vil hjælpe. Det er en Realitets-, en Grundændring i vort Trafikvæsen, som ingen i Længden vil kunne se bort fra. Og derfor, det eneste, der kan hjælpe i den nuværende Krise og den Krise, som Jernbanevæsenet i Fremtiden mere og mere vil komme ind i, er og bliver, at Jernbanetrafikken er den billigste Trafik. Men her er Forholdene os jo ikke absolut gunstige. Vort Lands Naturforhold er os ikke gunstige i saa Henseende; de er nærmest meget ugunstige for billig Jernbanetrafik, derved at Landet er saa gennemskaaet paa Kryds og tværs af Bælter og Sunde, som absolut maa fordyre Anlægget af Jernveje ud over Landet. Den, som f. Eks. har rejst med Jernbanen her fra København — lad os sige blot til Fredericia — og har passeret den Række af Stationer i Forbindelse med Færgetrafik over to Bælter, vil kunne sige sig selv, at et saadant Trafikvæsen alle Dage vil blive dyrt, voldsom dyrt og ikke i Længden kan tage Konkurrencen op med Automobiltrafikken. Og Jernbanerne skal nok faa det at føle, hvis de ikke indretter sig paa et helt andet Driftssystem end det, de nu er inde paa. Det hjælper ikke her at sætte Taksterne lidt op, hvad nogle mener der skulde være en Hjælp, eller sætte dem stærkt ned, hvad andre synes skulde give en Løsning. Nej, der skal en Generalændring af hele Driftsvæsenet og Driftssystemet til, for Jernbanevæsenet kan ikke ved Siden af Automobiltrafikken bære de overmaade store Udgifter, der er forbundet med de talrige Broer, Overkørsler og Underkørsler o. s. v. Man kører jo næsten ikke 2 Kilometer paa Jernbane, uden at man skal igennem et eller andet dyrt Anlæg i Form af Overkørsler eller Underkørsler, Stationer o. s. v. Der skal en hel Generalændring til paa dette Omraade, og jeg vil gerne henstille til den højtærede Trafikminister at tage dette under Overvejelse, for det er her, der skal sættes ind af al Evne, det er her, Hjælpen skal komme fra, hvis man overhovedet skal komme udover at drive urentabel Jernbanedrift her i vort Land.

Ministeren for offentlige Arbejder (Stensballe): Det ærede Medlem Hr. Friis-Skotte synes at mene, at der skulde være en Uoverensstemmelse mellem Generaldirektøren for Statsbanerne og mig med Hensyn til Opfattelsen af Takstspørgsmaalet.